

Interpres

Parmakkapı, İmam Sokak Ziya bey Han Kat 4
Tel. : 44 72 34 Beyoğlu

No. 10 Mart 1967

(Ankara)

UÇ SOLİST

Ludwig Hoelscher

28 Şubat 1967/Alman
Kitaplığı/Ludwig Hoelscher (viyolonsel),
Mithat Fenmen (piyano)/Beethoven: op. 68 la majör sonat;
Reger: op. 131/2 solo süit; Respighi: adagio con variazioni;
Dvorak: sol minör Rondo; Vivaldi: mi minör Sonat/.

Almanya'nın en tanınmış viyolonselcilerinden biri Hoelscher. Zaten sıradan biri olmadığı yayım telere sürmeye başladığı vakit hemen anlaşılıyor. Ama dakikalar geçtikçe hayranlığımız değil de can sıkıntımız artıyor. Hiçbir özelliği, hattâ hiç bir güzelliği olmayan bir çalıs. Uzun zaman dan beri bu kadar «tatlı» bir konser dinlememişim. Hani pek tanınmış bir profesör olmasa Ludwig Hoelscher, beğenmediğimi söylemek cesaretini bile göstereceğim.

İdil Biret

1 Mart 1967/Devlet Konser salonu/İdil Biret'in resitali/Beethoven: op. 22'si bemol majör sonat; Schumann: Fantezi parçalar; Schubert: op. 90 dört İmpromptu; Franck: Prelüd, koral ve füg/.

Unutamayacağım bir konser oldu bu. Bazen vestiyere giderken kim çaldı, ne çaldı, niye çaldı hatırlamazsınız, bazan da etkisini aylarca üstünüzden atamıyacağınız böyle bir sa-

nat olayının göbeğinde buluverirsiniz kendinizi. İdil Biret Ankaralı müzikerlerin karşısına bu defa romantik piyano edebiyatının seçkin örnekleriyle çıktı. Otuz yaşındaki bir Beethoven, Schumann, Schubert ve Franck. Beethoven'i önce yadırgadığımı hemen söylüyeyim. Biraz sert, biraz köşeli ve biraz kurser geldi bana. Ama konser bittiği vakit Beethoven'in bu gençlik sonatıyla romantik dünya arasındaki fark açık seçik çıkmıştı ortaya, «Mutlaka İdil Biret haklı bu yorumda, opus yirmikiyi yağlı ballı, gözleri süzük çalmak bir anakronizm olurdu» diye düşündüm. Schumann'ın her biri ayrı bir şiir olan küçük fantezi parçalarında ve Schubert'in İmpromptulerinde Biret'in ayakları iyice yerden kesilmişti. Notaların, tuşların, tellerin, tekniğin üstüne çıkan, bir başka deyişle besteci ile dinleyici arasındaki bütün maddî şeyleri insana unutturuveren sa-yılı müzikkilerden biri İdil Biret. İmpromptulerin plâk üzerinde bile bu kadar iyi bir ıcrasını hatırlamadığımı söylerseniz mübalâğa ettiğimi sanmayın. Böyle bir konser verebilmek için piyanist olmak yetmez; İdil Biret gibi «yaratıcı» büyük müzisyenlerden biri olmak gerek.

Birkaç kelime ile de konserde dağıtılan programa dokunmak istiyorum. Filârmoni Derneği bastırması; zaten kon-

ser de onların yararına. Beethoven'in «si minör» sonatı, Schumann'ın «fan-tazi» parçaları arasında «Ağustos böceği» ile «Hikâyenin sonu», Schubert'in herhalde yeni keşfe dılmış olan dört «emprovizasyon» u ve Franck'ın koral ve fûf'den müteşekkil «prelüd» ü. Yirmi kelimelik bir metine bu kadar yanlış sığdırabilmek için gerçekten usta olmak lâzım; afferin Filârmoni Derneğine.

Suna Kan

3 Mart 1967 Cuma, Mart Cumartesi/Devlet Konser Salonu/Cumhurbaşkanı'nın Senfoni Orkestrası konserleri//şef: Prof. Lessing, solist: Suna Kan (keman)/Gluck: İphigenia Aulis'de u vertürü; Höller: 2. keman konçertosu; Reger: Böcklin süiti/.

Karl Höller bu konçer toyu ne zaman yazmış bilmiyorum. Program büyünde de en ufak bir not yok. Eseri zaman diliminde bir yere oturmak için çok düşündüm. Hiç şüphesiz yüzyılımı başında bir dilim. Wagner'in etki alanı içine ne rashiyan dilimlerden biri. Yani «son romantik» edebiyatın mahsullerinden. Ama Debussy'den de birkaç kromozom almış. Eserin baş tarafları bana bir parça Stravinski'nin keman konçer tosunu hatırlattı; ama ne de olsa bütünü o kadar genç, o kadar diri bir yazıdır. 1930'larda ki besteciler çok daha yeni şeyler söylüyorlardı. E vet, düşündüm taşındım

ve bu yağlı - ballı konçer toyu 1910 yılının çevresine yerleştirdim. Eser bütünüyle ustaca kurulmuş. Açık seçik bir tematik örgü, iyi tınlayan bir armonik doku ve becerikle bir orkestrasyon. Rahatına düşkün dinleyicilerin nâsırına basacak tek bir ölçü yok. Keman senfonik bütün için de kullanılmış ama yine de sesini duyuruyor, sevimli ve cazibeli.

Suna Kan, ilk defa seslendirdiği bu kompozisyonda her yönden başarılıydı. Pırlırlı bir teknik, kelimenin tam mânasıyla «asil» bir ton ve son derece ifade- li bir çalıs. Sadece Cuma gecesi dördüncü bölüm biraz telâşlı gibiydi, Cumartesi günü de ufak tefek entonasyon bozuklukları oldu. Önemli küçük şeyler. Eserden umduğundan daha fazla hoşlandım; bunu her halde Suna Kan'ın olağanüstü çalısına borçluyuz.

Orkestra genel olarak iyiydi. Hele Cumartesi günü. Biraz daha «çevik», o labilseler, bir de üfleme çalgılarının entonasyonu aksaması... diyeceğim ama o zaman da bizim bir özelliğimiz kalmıyacak.

FARUK GÜVENÇ